

Anna Bengtsson Sahlström
Anna.bengtsson@pensionsmyndigheten.se
073-252 34 46

Nyhetsbrev från eSam

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSamverkans-programmets (eSams) medlemsorganisationer. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis, eller oftare vid behov.

Digitala alternativ och initiativ i krisen

De senaste veckorna har jag, precis som så många andra i eSams medlemsorganisationer, huvudsakligen arbetat hemifrån. Det som från början upplevdes som tillfällig lösning har nu börjat kännas allt mer permanent och invariant. Att sitta vid köksbordet och skriva eller i soffan under ett telefonmöte är numera vardag. I princip alla möten är digitala, och nyligen genomförde även eSams styrgrupp ett möte på samma sätt. Då diskuterades bland annat inriktningen för det kommande verksamhetsårets (från 1 juli) gemensamma utvecklingsarbete. Innan vi har ett slutligt förslag till verksamhetsplan ska också utvecklingsforum där alla medlemmar ingår, lämna synpunkter.

I dessa tider är det tydligt att *innovation* är ett område som blir allt viktigare för eSams medlemmar. Vi har sett många goda initiativ, inte minst inom *Hack the crisis* som organiserades av bl.a. DIGG, och det finns ett stort intresse att lära sig mer av varandra inom området. Nyligen hölls också en gemensam övning inom eSam, du kan läsa mer om det i detta nyhetsbrev.

God läsning!
Fia Ekelöf, kanslichef eSam

I detta nummer:

[Undvik fallgroparna med en ny vägledning kring it-avtal](#)

[Förmågekartan](#)

[Innovationsarbetet](#)

[Inera: Myndigheter deltar i projektet Säker digital kommunikation](#)

[Corona-situationen – trots allt en källa till kreativitet](#)

[Kalendarium](#)

[Nytt om namn](#)

Undvik fallgroparna med en ny vägledning kring it-avtal

I takt med att digitaliseringen av offentlig förvaltning ökar både i omfattning och hastighet, ökar också behovet av it-avtal med externa leverantörer. Det ställer i sin tur stora krav på myndigheterna att hantera it-avtal på ett juridiskt hållbart och affärsmässigt gynnsamt sätt. Stora grupper som idag inte hanterar it-avtal behöver därför orientera sig på området och skapa förståelse för hur it-avtalen bör hanteras för att på rätt sätt bidra till myndigheternas digitalisering.

eSam har tagit fram en vägledning som är tänkt att vara ett stöd och en orientering på det här, ibland snåriga området. Digitaliseringsrättsutredningen ansåg att myndigheterna i den offentliga förvaltningen borde få stöd i arbetet med att formulera juridiskt hållbara och affärsmässigt gynnsamma villkor i it-avtal. Ambitionen har därför varit att göra detta avtalsrättsliga specialistområde lätt tillgängligt för offentlig förvaltning inom det begränsade utrymme som en vägledning erbjuder. I vägledningen beskrivs de vanligaste it-avtalstyperna på ett enkelt och lättillgängligt vis. Nyckelreglering och fallgropar för exempelvis, konsult-, drift- och molntjänstavtal beskrivs, tillsammans med likheter mellan it-avtalen och utvecklingen på it-avtalsområdet i stort.

Förmågekartan

Som ett stöd i arbetet med att efterleva *Ramverk för digital samverkan*, har eSams medlemmar gjort en kartläggning över vilka förmågor organisationerna behöver ha – en förmågekarta. Den ska också ge stöd att kunna utse ägarskap och ansvar för olika förmågor samt syfta till att ge en gemensam helhetsbild utifrån vilken insatser kan identifieras och planeras. Under februari genomfördes fyra workshops där ca 80 personer från medlemsorganisationerna deltog. Under workshoparna definierade deltagarna vilka förmågor som eSam behöver på 3-5 års sikt, för att genomföra sina uppdrag och nå den målbild som tagits fram inom utvecklingsarbetet.

Utvecklingsforums utskott har identifierat vilka förmågor som är prioriterade att arbeta med under kommande verksamhetsår. Utskottet har kommit fram till ett förslag med konkreta aktiviteter som kommer att diskuteras bredare bland eSams medlemmar framöver. Tanken är att förmågekartan ska utgöra ett konkret verktyg för ledning och samordning av de insatser som krävs för att

leverera resultat i prioriterade aktiviteter. Parallellt pågår ett arbete med att vidareutveckla förmågekartan. Det sker genom att:

- precisera vilken förflyttning de prioriterade förmågorna behöver göra på längre sikt samt
- göra en fördjupad GAP-analys kring respektive förmågas förbättringsområden,
- föra dialog med de prioriterade utvecklingsinitiativen för att hålla ihop dem med arbetet att stärka de gemensamma förmågorna.

Innovationsarbetet

Inom eSam pågår ett uppdrag om **innovationsfrågor ur ett livshändelse- och samhällsperspektiv**. Arbetsgruppen som leds av Mikael Österlund på eSams kansli, består av Nicklas Burman Kronofogden, Ulrika Domellöf-Mattsson Naturvårdsverket och Anders Törnquist från Bolagsverket. Den 22 april deltog Skatteverket, Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och Kronofogden på en innovationsdag för eSams medlemmar. De berättade dels om hur innovationsarbetet ser ut på respektive organisation, dels vilka framgångsfaktorer som behövs för ett effektivt innovationsarbete. Deltagarna fick veta hur man kan höja sin förmåga att bedriva ett systematiskt innovativt arbete inom en organisation och hur man kontinuerligt kan fånga upp innovativa idéer i samverkan.

Det pågår också arbete med att **definiera och precisera en gemensam process** för innovation i samverkan, ur ett livshändelse- och samverkansperspektiv. Grundtankarna för en sådan process är flera:

- Att i samverkan, och på ett systematiskt sätt, kunna beskriva och prioritera utmaningar från eSams medlemmar,
- att samarbeta med olika innovationsplattformar,
- att fånga upp resultat från olika innovationsinitiativ samt
- kunna ta innovationsinsatser vidare för prioritering och utveckling i eSams utvecklingsforum.

Vi för också dialog om **möjligheter till samarbete** inom den gemensamma processen med Vinnova, Förnyelselabbet (SUID), Göteborgs universitet och KOMET (Kommittén för teknologisk innovation och etik).

eSam har inlett samarbete med en entreprenör utifrån eSams rapport om MinaData. Tanken är att göra en gemensam ansökan till Vinnova inom

utlysningen för Civic Tech, för ett initiativ där vi ska **ta fram en prototyp/pilot för MinaData**. Ansökan ska lämnas in i augusti 2020 och kommer att diskuteras i eSams verksamhetsplanering för kommande period. Detta initiativ skulle ge eSam möjlighet att både provtrycka den gemensamma innovationsprocessen och driva på frågan om MinaData.

Arbetsgruppen för innovationsuppdraget levererar en **slutrapport** senast den 29 maj 2020 med förslag till hur eSam bör arbeta vidare med innovationsfrågor.

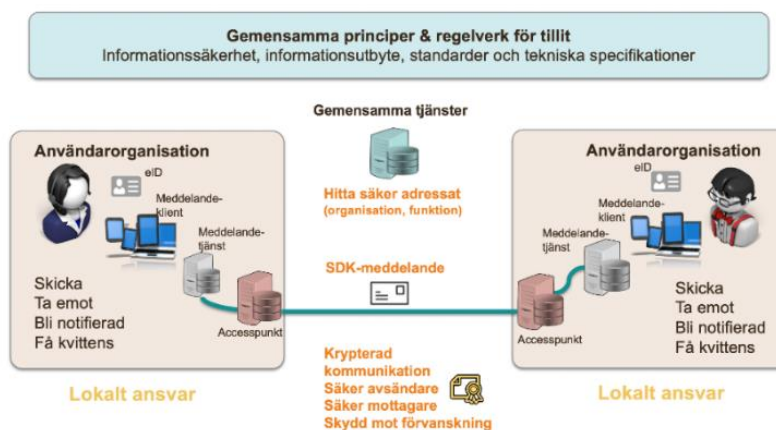
Inera: Myndigheter deltar i projektet Säker digital kommunikation

Det här är en artikel från Inera

Under 2020 går projektet Säker digital kommunikation in i slutfasen inför breddinförande. I år ligger huvudfokus på att verksamhetspiloter ska genomföra både tekniska och verksamhetsinriktade tester samt förberedande aktiviteter inför kommande förvaltning.

Projektet Säker digital kommunikation – SDK - bryter till stor del ny mark när det gäller hur offentliga organisationer och privata utförare ska kunna kommunicera. Målet är att Sverige ska ha en nationell och standardiserad förmåga till säkert digitalt informationsutbyte mellan offentliga aktörer, inklusive privata utförare av offentligt uppdrag. Det kan till exempel vara inom vård, socialtjänst och skola. Det innebär att definiera ett gemensamt sätt att överföra känslig information via säkra meddelanden och möjlighet att bifoga bilagor till dessa.

Konceptet Säker digital kommunikation

Flera myndigheter ingår i SDK-projektet

Säker digital kommunikation är en nationell fråga som inte kan lösas separat för varje verksamhetsområde eller av enskilda aktörer och därför bedrivs utvecklingsarbetet som ett gemensamt samverkansprojekt. **Inera** är projektägare och i projektet ingår **Sveriges kommuner och regioner**, SKR, liksom **kommuner, regioner och flera myndigheter**. SKR och myndigheter ansvarar för att verka för att vi får en gemensam överenskommelse att SDK är en långsiktig infrastruktur som alla sektorer använder sig av. De myndigheter som ingår i SDK-projektets styrgrupp är DIGG, Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Försäkringskassan och Domstolsverket.

En grund för SDK är **eDelivery** som EU tillhandahåller och som DIGG ansvarar för i Sverige. eDelivery är ett byggblock som bygger på öppna globala standarder för säker meddelandehantering. Genom att använda eDelivery kan SDK återanvända etablerade standarder för säkra meddelanden, undvika stuprörlösningar och möjliggöra kommunikation även utanför Sveriges gränser.

Arbetsförmedlingen är en av årets piloter

Under året genomförs piloter i SDK-projektet. Det primära syftet är att användarorganisationer kan verifiera att SDK fungerar att anpassa för och ansluta till, inför införandefasen. Förutom representanter från kommuner och regioner deltar också Arbetsförmedlingen i pilotarbetet.

Arbetsförmedlingen har varit med som teknisk pilot sedan 2019 och fortsätter som verksamhetspilot 2020. I år ska SDK-meddelanden med skarpa data kunna utbytas inom arbetsmarknadsområdet mellan Arbetsförmedlingen och bland annat Skövde kommun. Andra verksamhetsområden som testas av årets piloter är utskrivningsprocessen mellan regioner och kommuner och informationsutbytesbehov inom socialtjänstområdet. I början av året höll Arbetsförmedlingen ett informationsmöte om sitt SDK-arbete för myndigheterna i eSam. Ta del av presentationen [här](#).

Ramavtal för tjänster avseende anpassning och anslutning till SDK

SDK-konceptet bygger på att anslutande användarorganisationer etablerar sin egen förmåga till Säker digital kommunikation. Det innebär att anpassa egna lösningar till eDeliverys och SDKs tekniska specifikationer och krav på informationssäkerhet samt att ansluta till SDK-federationen. Ett vägval som

behöver göras är om detta ska ske i egen regi eller om en extern leverantör ska anlitas för hela eller delar av lösningen.

SKL Kommentus Inköpscentral, tar nu fram ett ramavtal för tjänster för anslutning till SDK. Samverkan sker i kravarbetet med Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet vilket syftar till att underlätta avropet för statliga myndigheter. För mer information, se: [SKIs hemsida](#).

Sista projektetappen innan breddinförande

Förutom att SDK-projektet ska genomföra pilottester tillsammans med piloterna i år, ska projektet även färdigställa konceptets olika komponenter och specifikationer. Resultatet kommer att överlämnas till kommande förvaltning för breddinförande under 2021 och arbetet redovisas i en slutrapport.

Så här kan ni följa SDK-arbetet och bereda på hemmaplan

Det övergripande kommunikationsmålet för SDK är dels att målgrupperna ska veta vad konceptet innebär, dels känna engagemang för projektet och ett förtroende för projektorganisationens genomförandekraft. Ledorden i arbetet är öppenhet och transparens. På den [öppna informationssidan](#) eller via någon av projektets referensgrupper, kan du följa arbetet och pilotverksamheten. Se mer information [här](#).

Kontaktuppgifter:

- Projektet SDK,
projektledare: malin.domeij@inera.se, projektkommunikation:
anne.ahlerup@inera.se
- DIGG angående eDelivery: martin.volcker@digg.se
- Statens inköpscentral: daniel.melin@kammarkollegiet.se
- Arbetsförmedlingen: Hans Ahlqvist, hans.ahlqvist@arbetsformedlingen.se

Coronasituationen – trots allt en källa till kreativitet

Våra medlemmar har sedan i februari ställts inför en helt ny vardag med utmaningar att klara de dagliga leveranserna trots att inget är som det brukar. Hårt arbete, samverkan, snabba produktionssättningar, nya arbetsformer, kortare beslutsvägar osv har så här långt gjort att många utmaningar kunnat lösas till gagn för medborgare och företag. Här följer ett axplock:

Bolagsverket stöttade Tillväxtverket med kundtjänstmedarbetare när uppdraget om stöd för korttidsarbete blev aktuellt. Bolagsverket tog emot vidarekopplade samtal från oroliga företagare och hjälpte dem att hitta information på verksamt.se och tillvaxtverket.se.

Myndigheterna bakom Verksamt, satte snabbt upp [information](#) med komi-håg och stöd till dig som företagare.

Trafikverket arrangerar [Resultatkonferensen](#) för trafiksäkerhetsarbetet varje år och i år fick det bli en webbsänd konferens, som visade sig få många fler deltagare än tidigare år.

Skolverket lanserade [#skolahemma](#), ett stöd för de som nu måste undervisa på distans, istället för att vara i skolan med sina elever.

DIGG anordnade [#hackthecrisis](#) på tre områden: för att rädda liv, rädda samhället och rädda näringslivet. 7400 deltagare och över 500 lösningar blev resultatet.

Kriminalvården har satt upp en rad digitala lösningar för att t.ex barn med en förälder som avtjänar en påföljd, ändå ska kunna ha kontakt med sin förälder trots besöksförbudet som nu råder.

Nytt om namn

Annika Follin slutar på Bolagsverket och ersätts i **Utvecklingsforum** och dess **utskott**, av Dani Dawoodson. Sara Brinkberg på SCB, ersätts under sin föräldraledighet av Cecilia Westström i **sakområdesgrupp kommunikation**.

Kalendarium

- 12 maj, sakområdesgrupp kommunikation
- 15 maj, arbetsgrupp arkitektur
- 19 maj, expertgrupp säkerhet
- 26 maj, sakområdesgrupp arkitektur och expertgrupp juridik
- 27 maj, samordningsgruppen

Läs mer på esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](#). Nyhetsbrevet publiceras också på esamverka.se